

Český plynárenský svaz: podpora přechodu

tepláren na zemní plyn či rozvoj plynové mobility

Jednotlivá profesní uskupení řešila v uplynulém roce řadu výzev, problémů v daných oborech, které souvisely s řaděním koronaviru, i projektů, jež přinesly mnoho užitečného. Také Český plynárenský svaz se zabýval řadou témat, z nichž některá komentuje jako stěžejní pro nadcházející období výkonná ředitelka Lenka Kovačovská:

Jaký byl pro váš svaz uplynulý rok? Přinesl více pozitivních zpráv než třeba roky 2018 nebo 2019?

I přes naše obavy pramenící z pandemické situace a slabší zimy hodnotíme rok 2020 jako uspokojivý, bez dramatických dopadů do hospodaření plynárenských společností. Propad spotřeby u velkých odběratelů byl totiž částečně kompenzován odběrem domácností. Jednoduše se projevil „efekt home office“, kdy si lidé při práci z domova zatopili. V rámci profesního fungování se plynárenským firmám podařilo zavést flexibilní organizační opatření a díky nim zvládnout většinu plánovaných projektů i přes přijatá omezení. Jako klíčovou událost tohoto roku bych označila navázání spolupráce s Teplárenským sdružením ČR za účelem podpory přechodu tepláren na zemní plyn. Za zmínku stojí i rozvoj plynové mobility v ČR, kterému věnujeme velkou pozornost. Vedle rostoucího počtu vozidel na CNG nám dělá radost i probouzející se zájem o LNG. Jeho potvrzením je mj. memorandum o spolupráci podepsané mezi Českým plynárenským svazem a Škoda Auto.

Vedly se diskuze o tom, jak užitečný je CNG pro ekologickou dopravu a zda stát bude i nadále podporovat rozvoj infrastruktury a motivovat k nákupu vozidel na CNG. Co je v tomto ohledu nového či povzbudivého?

Dnes již v plynové mobilitě nejde pouze o stlačený zemní plyn – CNG, ale do budoucna očekáváme největší růstový potenciál především v rámci těžké dálkové dopravy prostřednictvím tahačů poháněných zkapačněným zemním plynem – LNG. I když se CNG i LNG mohou prokázat významnými úsporami emisí vůči svým benzinovým a naftovým alternativám, i nižší hluchostí, co je nesmírně důležité, postupně se bude plyn, který bude vtlačěn do automobilů, dále „ozeleňovat“ a dekarbonizovat díky postupnému navyšování pokročilého biometanu

v plynárenské infrastruktuře. Všechny tyto trendy a konkrétní úkoly k jejich dosažení jsou vytyčeny rovněž v dubnu 2020 schváleném aktualizovaném Národním akčním plánu čisté mobility (NAP ČM). Ráda bych zmínila minimálně mírnou slevu pro LNG a CNG vozidla nad 3,5 tuny, která upravuje výše sazeb mýtného za užívání dálnic a silnic I. třídy na území ČR. Od 1. ledna 2021 je také nově v platnosti tzv. eko cena u elektronické dálniční známky pro CNG vozidla, která představuje 50% slevu. Celoroční dálniční kupón pro CNG auta je tak možné pořídit za eko cenu ve výši 750 Kč.

Nesmírně mě rovněž těší, že na základě výzvy ČPS a vybraných odborných garantů učiněné na Dni plynové mobility, bylo 11. listopadu 2020 podepsáno Memorandum o spolupráci mezi společností Škoda Auto a ČPS o podpoře rozvoje LNG v nákladní silniční dopravě. ČPS se i nadále snaží motivovat další společnosti k širšímu využívání vozidel na zkapačněný zemní plyn (LNG) v nákladní silniční dopravě v ČR. Pevně věřím, že podobné memorandum v roce 2021 podepíšeme i s dalšími v Čechách působícími společnostmi, kterým jde o ekologizaci dopravy a udržitelnou logistiku.

Energetika se vyvíjí nesmírně dynamickým způsobem, vztahy a role jednotlivých subjektů se proměňují s postupující decentralizací, digitalizací a postupující sdílenou ekonomikou. A je nesmírně důležité nastavit jasná a vymahatelná pravidla, aby bylo možné tento nový mnohovrstevnatý a vzájemně propojený energetický systém spolehlivě, hospodárně a bezpečně provozovat a zároveň, aby nevznikaly zbytečné bariéry pro nové aktivity.

Na vládní úrovni probíhají vyjednávání s Evropskou komisí v rámci přípravy programů pro čerpání evropských dotací v období 2021 až 2027. Například u Integrovaného regionálního operačního programu (IROP 2) jde o prostředky pro nákup silničních nízkoemisních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících, využívajících alternativní palivo biometan nebo výstavbu plynových stanic pro silniční nízkoemisní vozidla poskytující veřejné služby v přepravě cestujících a využívající alternativní palivo biometan. První výzvy ze strany

ministerstva pro místní rozvoj, které IROP 2 připravuje, lze očekávat ve 2. pololetí 2021.

Uvedla jste, že svaz navázal vstřícnou spolupráci s Teplárenským sdružením. Co přinesla?

Nerada bych v této věci mluvila v minulém čase, ale spíše o přítomném, a především budoucím čase. Před celým českým teplárenským sektorem je neskutečná výzva rychle a smysluplně provést transformaci zdrojové základny směrem od uhlí k jiným méně emisním alternativám – plynu, biomase i odpadům. Všichni jsme věděli, že tato transformace bude muset proběhnout, ale vývoj na trhu s emisními povolenkami a výrazně se zesilující evropské dekarbonizační politiky, jakož i rozhodnutí domácí vlády uspišit konec využívání uhlí v ČR, nás nutí přehodnotit na mnohem vyšší rychlostní stupeň. A cílem naší spolupráce je zajistit, aby tato transformace proběhla úspěšně, hladce a s pokud možno co nejmenšími dopady na spotřebitele. To vyžaduje včasnou spolupráci provozovatelů plynárenské infrastruktury s provozovateli teplárenských soustav, protože samotná plynofikace neproběhne tzv. na počkání. Zároveň společně usilujeme o to, aby byly vhodně nastaveny legislativně-regulační parametry a možnosti na čerpání investičních dotací z národních i evropských fondů. Máme před sebou nesmírně hektickou dekádu!

Kromě našich společných aktivit s TS ČR jsme rovněž pro teplárny připravili nový informační web s názvem plynovetplarny.cz. Ten je určen jak majitelům či manažerům tepláren, tak i zástupcům měst a obcí nebo energetických specialistů jako „informační kuchařka“ popisující správný postup přechodu teplárny na zemní plyn. Rovněž obsahuje základní informace o obchodování s plynem, jeho uskladňování a všechny důležité kontakty.

Oč bude ČPS usilovat v letošním roce?

Rok 2021 bude rokem změn velké energetické legislativy. Má být představen návrh nového energetického zákona, schválen zákon o podpoře obnovitelných zdrojů energie a řada dalších. Zásadní strategické normy budou předkládány na půdě EU. Plynárenství musí potvrdit klíčový význam plynu v budoucím energetickém mixu jak z pohledu stabilního a stabilizujícího zdroje energie, tak z pohledu razantního snižování emisí.

Lenka Kovačovská, výkonná ředitelka Českého plynárenského svazu

Velmi praktickým tématem příštího roku v České republice bude zahájení konkrétních realizací přechodu prvních uhelných tepláren na plyn tak, aby zvládly nové ostré emisní limity, které začnou platit již 1. ledna 2023.

Chystá se nový energetický zákon. Co si od něj slibujete?

Že se stane převodníkem směrem k nové energetice a nastaví jasná pravidla pro všechny stávající i budoucí aktéry v energetice minimálně dvě další desetiletí. Energetika se vyvíjí nesmírně dynamickým způsobem, vztahy a role jednotlivých subjektů se proměňují s postupující decentralizací, digitalizací a postupující sdílenou ekonomikou. A je nesmírně důležité nastavit jasná a vymahatelná pravidla, aby bylo možné tento nový mnohovrstevnatý a vzájemně propojený energetický systém spolehlivě, hospodárně a bezpečně provozovat a zároveň, aby nevznikaly zbytečné bariéry pro nové aktivity. Pro plynaře bude nesmírně zajímavé, jakým způsobem budou v roce 2021 představena nová opatření pro tzv. sector coupling, ale také pro dekarbonizované a zelené plyny ze strany Evropské komise. Tato plynárenská obdoba elektrobaličky bude totiž muset rovněž být přetavena do nového energetického zákona.

otázky připravila Eva Brixí

Roste nová generace mladých podnikatelů, začínají už na střední škole

Mladých podnikatelů do 30 let v Česku ubývá. Ukazuje se ale, že pokud si studenti zkusí reálný business ještě před maturitou, jejich zájem o vlastní podnikání stoupne až dvojnásobně. Osobní zkušenost s fungováním firmy navíc zvyšuje jejich hodnotu i pro potenciální zaměstnavatele.

Podnikatelů do 30 let je v Česku jen desetina a v posledních třech letech se jejich počet snížil téměř o 8000. Úbytek je znatelný především mezi dvacátníky, přibývá naopak podnikavých středoškoláků mezi 18 a 20 lety. „Aktivní a podnikaví mladí lidé jsou motorem každého hospodářství, což si uvědomuje i Evropská unie, která už začala s koncepčním řešením jejich narůstající potřeby na všech úrovních školství v evropských zemích. V podpoře podnikavosti, iniciativy a kreativity studentů jí ve značné míře pomáhá vzdělávací organizace Junior Achievement Worldwide a její program JA Studentská Firma, který v současnosti využívá také 13 % českých středních škol. Zájem stran ředitelů i studentů rychle roste a cílem v následujících dvou letech je alespoň polovina českých škol zapojených do projektu,“ uvedl

Martin Smrž, ředitel nevládní organizace JA Czech, která pomáhá rozvíjet podnikavost mladých lidí v Česku.

Středoškoláci se v podnikání zaměřují především na jednoduché spotřební zboží, které je dobře prodejné na školních akcích a veletrzích, jako například kosmetika nebo malé občerstvení. Přinášejí ale také inovativní řešení společenských problémů a v posledních letech hojně zapojují technologie. „Dnešní generace studentů daleko více využívají pro svoje podnikání online prostředí internetu a sociálních sítí, jako je Instagram, Facebook nebo YouTube. V technologické oblasti jsou velmi zdatní a pružní. Mají rychlý přístup ke všem potřebným a důležitým informacím a mohou na ně rychle reagovat. Neřeší jazykovou bariéru a nejsou limitováni pouze českým trhem. Oproti starším ročníkům také víc hledí na společenský dopad jejich podnikání ať už sociální, environmentální, či globální. V letošním programu se nám například sešly produkty jako karetní hra, která rozvíjí logické myšlení malých dětí, aplikace, která informuje o bezbariérových přístupech na veřejných místech, nebo dekorativní předměty z recyklovaných sklenic,“ vyjmenoval Martin Smrž. Celosvětově úspěšným

vzdělávacím programem JA Studentská Firma prošli v minulosti například zakladatel agentury Socialsharks Petr Andryšek, primátor Prahy Zdeněk Hřib nebo spolumajitel společnosti Skladon Patrik Babinec.

Bez zkušeností a praktických znalostí se ale mladí lidé do vlastního businessu příliš nehrnou. „Trendem posledních let je úbytek mladých podnikatelů v Česku. Bojí se především selhání, vysoké konkurence a stresu. Na druhou stranu naše výzkumy ukazují, že zájem o vlastní podnikání mezi absolventy programu JA Studentská Firma je zhruba dvakrát větší než v celkové populaci. Už na střední škole mají studenti možnost založit pod mentorským vedením vlastní firmu, poznají chod opravdové společnosti, vyzkouší si, co obnáší skutečný business plán, realizace produktu či služby, proniknou do financování, propagace a kompletního vedení firmy, včetně zpracování výroční zprávy. Díky tomu studenti ještě před maturitou získají jasnější představu o své pracovní budoucnosti a směru, kterým se vydat, jestli se vidí v roli zaměstnance, nebo podnikatele. Výuka podnikavosti na školách není o výchově nových podnikatelů, ale nabízí studentům to, co nejvíc postrádají – střet s reálným

světem práce, do kterého brzy vstoupí,“ popsal Martin Smrž.

Podle šetření Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR z léta 2017 si jen 17 % mladých lidí myslí, že je školy o podnikání informují dostatečně, naopak téměř polovina studentů chybí jakékoli informace o možnostech podnikání v oboru. Celkově mají studenti pocit, že klima v Česku začínajícím podnikatelům nepříje. Jistotu práce a pravidelné mzdy vyzdvihlo v průzkumu 82 % dotázaných studentů (v roce 2013 to bylo 66 %). Výjimkou jsou pouze studenti IT oborů, kteří mívají živnostenský list už při střední škole. „Od 18 let podniká zhruba 15 % našich studentů ve třetím a čtvrtém ročníku. Společně zakládají i menší firmy, které se dál rozrůstají. Často takto spolupracujeme s našimi absolventy, kteří do svých firem poptávají na praxi a stáží současné studenty. Ovšemže ne všechny podnikatelské záměry se studentům na střední škole povedou. V každém případě je to ale skvělá zkušenost, která je v tak mladém věku k nezaplacení. Kritické myšlení, samostatnost a inovativní řešení jsou přesně ty dovednosti, které potřebuje jak podnikatel, tak kvalitní IT pracovník,“ potvrdil ředitel Soukromé střední školy výpočetní techniky Martin Vodička. (tz)